

Abstrakt

Tato diplomová práce se antropologickou optikou zabývá stromovou žábou nazývanou Kambo, žijící v severozápadní Amazonii. Žába produkuje při podráždění voskovitý sekret, který se ze zvířete stírá a následně se využívá po celém světě pro svůj léčebný potenciál. Žába je zkoumána v základním konceptuálním rámci, jímž je modernita, globalizace a difúze kulturních prvků. Práce sleduje vliv Kamba na různorodé aktéry. Z globální sítě Kamba se práce soustřeďuje na uzly Amazonie a Česka. Kambo není jen nositelem biochemických reakcí, ale i socio-materiální entitou, součástí rituálu, ziskem, cirkulací zážitku, či součástí nejrůznějších technik kultivace vlastního já, které popisuje ve svém pozdějším díle Michel Foucault. Kambo se účastní tvarování lidské subjektivity, takže tato práce za pomoci etnografického výzkumu odpovídá na otázku, kam až Kambo sahá. Výsledky ukazují, že Kambo je mezníkem v životních trajektoriích respondentů, jimiž byli především praktikanti a uživatelé Kamba ovlivnění hnutími New Age, a pro které má látka význam univerzálního léčivého elixíru celé řady fyzických i psychických problémů.

Pomocí etnografického výzkumu je přístup ke Kambu porovnáván se skupinou lidí Matsés, jež žije v původním prostředí Kamba a používá jej bez ceremoniálních praktik především jako pomůcku k lovu. V neposlední řadě výsledky výzkumu, který vychází i z antropologie rituálů, ukazují, že čím dále je Kambo vzdáleno od epicentra, kde se přirozeně vyskytuje, tím více se stává nejen součástí technik sebe sama, ale i rituálních činností, při kterých se dostává do vztahu s artefakty, které mají kořeny svého původu v odlišných kulturách a vznikají tak brikolážní ceremonie, ve kterých dochází k difúzi kulturních prvků. Užívání látky mimo její přirozené prostředí bývá ritualizované, zahrnuje období fyzické i duševní přípravy a je spjato s liminálními situacemi. V podmínkách dnešních globálně propojených informačních společností je možné sledovat až zarážející rozmanitost typů rituálních praxí, kultur a činností kultivace sebe sama, jichž se Kambo stává během ceremoniálních obřadů součástí a které se vzdalují tradiční formě užití.